

SDSI I ODENSE - ET SPIRENDE INNOVATIONSMILJØ FOR SUNDHEDS- OG VELFÆRDSTEKNOLOGI

Den psykiatriske seng er blot ét af mange udviklingsprojekter, der nyder godt af de fine faciliteter hos Syddansk Sundhedsinnovation i Odense

Det emmer af energi, når man træder ind i det hjørne af Forskerparken Odense, hvor SDSI – Syddansk Sundhedsinnovation – holder til. Ikke fordi her ligefrem myldrer af mennesker og aktivitet denne råkolde dag i februar. Men der er spor efter det overalt i de rustikke haller.

Rumstore fuldskalamodeller fylder det meste af den hal, man umiddelbart træder ind i. Centralt i rummet er lige nu en mock-up – en fuldskalamodel – af hvad der viser sig at være et standard undersøgelsesrum i Nyt OUH – Odenses kommende supersygehus. For nogle dage siden myldrede her med læger, sygeplejersker og andet sundhedsfagligt personale, der i simple rollespil simulerede typiske undersøgelsessituationer, alt imens arkitekter og konsulenter fra SDSI observerede og spurgte ind - eller foreslog ændringer i placeringen af inventar og udstyr.

Flere tilsvarende opbygninger af typiske rumtyper fylder op i hallen og venter som forladte teaterkulisser på at blive indtaget. Går man op ad trappen, kan man fra en svalegang betragte det hele lidt fra oven. Her opdager man også, at den indskudte etage langs den ene væg er befolket af medarbejdere i kontorer og møderum.

Det samme er tilfældet i den næste hal, som gangen fører os videre til. Her er der liv på gulvet – en større gruppe sidder i halvcirkel omkring et whiteboard og har et møde i gang. Det er en workshop om komplekse patientforløb, får jeg at vide.

SDSI er – blandt ca. 80 aktive projekter – med i et nationalt udviklingsprojekt, der skal forbedre patientforløb for denne gruppe typisk kroniske patienter med flere diagnoser, somatiske og psykiatriske, som bruger rigtig meget af deres liv på at pendle til og fra hospitaler og almenpraksis. Og følgelig også lægger beslag på betydelige resurser i sundhedsvæsenet. Kan man med digitale teknologier udvikle nye løsninger, der kan spare denne patientgruppe for nogle af deres hospitalsbesøg – og samtidig aflaste behandlingssystemet? Det er emnet for dagens workshop med en gruppe sundhedsprofessionelle, som arbejder med disse patientgrupper. En foregående workshop har stillet det samme spørgsmål til en gruppe patienter og pårørende. SDSI faciliterer projektet, der gerne skal munde ud i en eller flere prototyper på løsninger, man så efterfølgende kan teste i en simuleret praksis. Det vil typisk ske her i CoLab Danmarks Plug & Play laboratorium, der danner bagtæppe for dagens workshop.

Denne permanente installation, der fylder hallens ene væg, ligner umiddelbart et forvokset dukkehus i to etager og fuld rumstørrelse. Ved nærmere eftersyn er det dog kun ét af rummene, der ser hjemligt ud – andre ligner bl.a. konsultationsrum og en hospitalsengestue, hvad der netop er tilfældet.

Her i CoLab Danmarks Plug & Play laboratorium har man, i realistiske opstillinger, mulighed for at teste nytænkende løsninger – koncepter og produkter – inden for det krydsfelt, der er CoLab's: patientsamarbejdet mellem hospitalerne, kommuner og almenpraksis. Og tag ikke fejl: Bag kulissevæggene

er 'dukkehuset' kablet op til en ret kompleks it-infrastruktur, der afspejler de eksisterende systemer i den danske sundheds-it. Ganske mange af de forskellige koncepter og løsninger, der testes her, er nemlig IKT-baserede.

"CoLab Plug & Play er indstillet til Digitaliseringsprisen 2016", fortæller en stolt Thomas Clausen – teamkoordinator i SDSI – der viser mig rundt: "Faktisk er vi her i Region Syddanmark indstillet i alle tre kategorier, har vi lige fået at vide. Så vi er glade i dag!"

Det er der ikke noget at sige til, for det er et ganske enestående innovations- og udviklingsmiljø, man på få år har fået banket op i Odense. Alle regioner innoverer. Men Region Syddanmark har gennem en målrettet satsning bragt sig helt i front, når det gælder udvikling og afprøvning af nye løsninger inden for sundheds- og velfærdsteknologi – og fremme af offentlig-privat samarbejde på området.

SDSI FÅR DE SUNDHESPROFESSIONELLES IDEER UD AT FLYVE

Det var den ubønhørlige udtynding i de traditionelle industrierhverv – med lukningen af Lindø-værftet som det afgørende basunstød – der for syv-otte år siden satte Region Syddanmark i gang med at gentænke sin erhvervsstrategi. Ud af den proces fremstod sundheds- og velfærdsteknologi som ét af de vækstområder, man valgte at satse på. Og det har på få år udmøntet sig på meget konkret vis her i det sydøstlige Odense, hvor Forskerparken ligger som nabo til universitetet og det kommende OUH.

Her ligger Danmarks største erhvervsklynge for sundheds- og velfærdsteknologi. Parken huser bl.a. Welfare Tech, der er tovholder på det nationale innovationsnetværk for sundhed og velfærdsteknologi, MedCom (det nationale samarbejde om sundheds-IKT), Væksthus Syddanmark, Teknologisk Institut – foruden langt over et halvt hundrede virksomheder med over 600 arbejdspladser inden for feltet.

Erhvervs-satsningen er imidlertid kun det ene ben i den syddanske satsning. Regionen har samtidig valgt at skyde sin egen sygehussektor og dens driftsmaskine ind som medspiller, der dels efterspørger løsninger, dels selv bidrager med praktisk viden og erfaring. Ud af en række forskellige initiativer for at fremme de sundhedsansattes engagement i innovation og udvikling etablerede man i 2012 SDSI – Syddansk Sundhedsinnovation – med den opgave at få innovationen op i gear og styrke vækstskabelsen på området.

Ganske usædvanligt er SDSI organisatorisk placeret som en regional stabsfunktion – men basisbevillingen rækker ikke til at betale lønnen for ret mange af de efterhånden 65 ansatte her i Odense, hvor SDSI fysisk har hjemme. De fleste af pengene må de finde selv ved bl.a. at sælge konsulentytelser.

Det går ganske udmærket. Sidste år var SDSI involveret i mere end hundrede forskellige projekter – heriblandt en stribe OPI-projekter (Offentlig-Private Innovationspartnerskaber). SDSI bygger dermed videre på den frontløberrolle i udviklingen og anvendelsen af OPI, man skabte sig gennem det nu afsluttede OPI-lab projekt, som har banet vejen for offentlig-privat udviklingssamarbejde i sundhedssektoren.

Og jobskabelsen følger med. I perioden 2011-14 er der skønsmæssig skabt 470 nye arbejdspladser inden for sundheds- og velfærdsteknologi i det syddanske. Målt i arbejdspladseffekt har sundheds- og velfærdssinnovation dermed været det hurtigst voksende indsatsområde siden 2009, viser en effektmåling af de syddanske indsatser.

DANMARKS 'GARFIELD CENTER'

Der er egentlig ikke megen raketteknologi i det, de har fået succes med i Odense. Skal man koge konceptet ned til en bouillonterning handler det om at involvere brugerne direkte og aktivt igennem hele udviklingsprocessen. Supplere med 'antropologiske' feltstudier. Udvikle prototyper – og derpå teste og justere dem igen og igen i praksis, typisk i en simuleret virkelighed på laboratoriet. For i sidste ende at implementere løsningen eller udbyde den i konkurrence – afhængig af hvordan og i hvilken udstrækning private aktører har været involveret i forløbet.

Hånden på hjertet har de ikke selv fundet på det hele. De syddanske regionspolitikere har været temmelig inspirerede af – for ikke at sige kopieret – Garfield Innovation Centre i Oakland, California, der er udviklingsmotor i den store amerikanske health care operatør Kaiser Permanente. Innovationslaboratoriet i Odense er på mange måder kalkeret over samme skabelon, og det tjener alene den syddanske region til ros at de har udsyn og mod til at hente gode ideer hjem.

Princippet med at inddrage brugerne aktivt og teste løsninger 1:1 er dog ikke unik, påpeger Lise Vraa Silberling, programchef for CoLab Danmark, der driver Plug & Play laboratoriet i Odense. Det foregår i alle regioner og har i udstrakt grad vundet frem i forbindelse med de igangværende sygehusprojekter:

"Men det er da en stor gevinst, at vi her har god plads til at opbygge mock-up's af typiske rumtyper og funktioner. Ikke bare for at man fysisk kan se løsningerne i 1:1, men endnu mere fordi det giver mulighed for at gennemspille alle tænkelige scenarier og på den måde teste løsningerne, inden de bliver bygget. Vi har eksempelvis testet Erik Juhl udvalgets anbefalinger til baderum og rent faktisk modificeret dem på baggrund af de resultater og anbefalinger, vi kunne hente ud af de virkelighedsnære laboratorieforsøg", fortæller Lise Vraa Silberling.

Det er dog ikke bare faciliteterne og metodikken, de kan bidrage med på SDSI, understreger hun:

"Vi har en anden faglighed end den kliniske, som vi prøver at sætte kvalificeret i spil. Her i huset har vi mange forskellige faggrupper ansat: antropologer, designere, ingeniører og flere andre. Det – sammen med vores praksisorienterede arbejdsmåde – giver os en anden baggrund, når vi går i felten, interviewer og observerer – og det fører nogle gange til, at vi må udfordre herskende antagelser ud fra de observationer, vi gør, og det, som brugerne fortæller os. Måske skal medicinrummet alligevel ikke være lige sådan som det plejer og altid har været, for vores observationer peger faktisk på, at der er smartere løsninger. Bare for at komme med et eksempel."

Plug & Play laboratoriet er i øvrigt kun en del af det samlede CoLab projekt, der retter sig mod at finde nye løsninger til et bedre patientforløb og samarbejde mellem hospital, kommuner og almenpraksis.

"Der er jo en trend med færre sengedage og tidligere udskrivning af patienter til eget hjem, og de udfordringer, der knytter sig til det, skal vi bidrage til at finde løsninger på", fortæller Lise Vraa Silberling.

CoLab er således et tværsektorielt udviklingssamarbejde parterne imellem – decentralt forankret om regionens fire akutsygehuse. Hver fokuserer på bestemte tematikker – CoLab Vest i Esbjerg således især

med KOL-patienter, hvor man bl.a. arbejder på en løsning, der skal gøre det lettere at monitorere patienten i eget hjem.

”Vi har en tro på, at vi ved at forankre udviklingen i lokale samarbejdsaftaler, hvor parterne forpligter sig på det, så vil vi også hurtigere kunne få identificeret nogle visioner, som vi så sammen kan arbejde på at realisere”, siger Lise Vraa Silberling:

”Akkurat som det meste andet, vi beskæftiger os med, arbejder vi også her op mod tre forskellige bundlinjer: Bedre forløb og mere kvalitet for borgeren. Et mere effektivt offentligt sundhedsvæsen. Og endelig at understøtte at virksomheder kan finde en rolle i det, så det bidrager til at skabe vækst!”

KONTAKT

- Lise Wraae Silberling, chefkonsulent, Syddansk Sundhedsinnovation, Innovativt byggeri og drift: T 2979 6521 – M 2979 6521 - @ Lise.Wraae.Silberling@rsyd.dk

LINKS

- Syddansk Sundhedsinnovation – SDIS’ egen hjemmeside:
<http://www.syddansksundhedsinnovation.dk/>
- Garfield Innovation Center – Region Syddanmarks amerikanske inspirationskilde:
<https://xnet.kp.org/innovationcenter/index.html>